

paa Kongeriget jeg anerkjenber, at jeg i Virkeligheden har Noget at bemærke, men det er imod den Veie, man har betraadt, for at fremkalde denne Dødsel. For mig laae der kun to Veie aabne: den ene, ved en grundlovsmaessig Beslutning af Rigsraadet at fastsætte det, men den er efter min Overhøyning ikke indtraadt; thi naar man vil gaae den Lov igjennem, hvorved disse 2% ere erhvervede, vil man see, at den ikke har nogen Charakter af en Retselse, en Forandring i Grundloven. Den anden Veie, som forekom mig den simpleste og naturligste, var, da man først ved Rigsraadets Bestemmelse havde anerkjendt det for ret og billigt, at det saaledes skete, at man var gaaet her til Thinget og havde forlangt dets Indvilligelse dertil, som jeg ikke tvivler om, at man havde faaet; thi dette Thing har altid været villig til ethvert passende og billigt Offer for Fællesstaten, for Staten i sin Heelhed. Jeg skal til denne Bevilling — Bevilling til Fællesstaten — senere knytte en Bemærkning, vore Handelsforhold vedkommende, men jeg skal ikke gjøre det endnu i dette Dieblif. Jeg veed meget godt, at vore Handelsforhold i det Hele taget ere en Sag, der vedkommer Fællesstaten, Ministerierne for de sælles Anliggender, men jeg antager, at vor ærede Indenrigsminister er, om jeg maa bruge det Udtryk, vor Agent i Sager af den Natur ligeoverfor Fællesministrene, og det er derfor jeg troer mig velberettiget og opfordret til, i Sager, som angaae Handelsvæsenet, at henvende mig til ham, om ogsaa Gjenstanden for mine Bemærkninger ikke ganske ligger indenfor dette Things afgjørende Omraade; jeg skal blive paa det spørgende.

En væsentlig Forandring, som Finantsloven denne Gang har lidt, angaaer et Punkt af stor Betydning, som hyppig har foreligget til Forhandling her i Rigsdagen, som ikke endnu har faaet sin Løsning og, som jeg vil haabe, heller ikke vil faae den endnu denne Gang, idet nemlig den Løsning, man let kunde komme til — jeg siger ikke, at det er afsjort, at man er kommen dertil — ifald man følger Finantslovens Posteringsform, ikke efter min Mening er den rette.

Det ærede Thing vil erindre, at jeg i flere Aar efter hinanden har gjort opmærksom paa en stor Ufuldstændighed i vor Finantslov. Vor Grundlov kræver, at alle Indtægter og alle Udgifter skulle være bevilgede igjennem Finantsloven. Dette er ogsaa hidtildags tildeels kommet frem til enkelte Tider og ved en almindelig Paragraph, som findes i Slutningen af Finantsloven, om alle Forbehold, fastholdt i denne Lov, uden at Summerne dog ere komne nærmere for Dagen; deels har det været forsømt, deels har der ved Siden af Posteringerne paa Finantsloven hersket afvigende Meninger mellem Regjeringen og Thinget igjennem de Afstemninger, der angaaende denne Post tidligere her have fundet Sted, navnlig ved selve Grundlovsbehandlingen. Enhver vil kunne sætte sig ind i, at jeg her siger til Tienden. Denne er en Statsindtægt, der, om den endog i dette Dieblif har en vis Lovbestemt Anvendelse, dog derfor ikke mindre bliver en Statsindtægt, og paa den anden Side bliver den, om man vil, som en Versurpost, dog en Udgift af denne Statsindtægt og ikke Andet. — Man har hidtildags ikke kunnet blive enig med Regjeringen om at optage denne Indtægtspost paa Finantsloven; kun en Deel deraf er bleven optaget deri, fordi kun den ene Deel, nemlig Bispetiens Tiende, var bragt i Orden. Staten fik altsaa Indtægten af Bispetienden og afholdt derfor Lønnen til Bisperne. I de Aar, hvori dette Forhold har bestaaet, og i hvilket det stadig er blevet fuldstændigere og fuldstændigere udviklet, er der, deels af Underviisningsministeriet og deels af mange Medlemmer her i Thinget, som viste særlig Interesse for at skaffe de geistlige Embeder eller Forretninger et sa stort Tilstød som muligt, gjort Forsøg paa, lidt efter lidt at tilegne sig hele Indtægten af Bispetienden til geistlige Formaal. Dette er imidlertid ikke lykkedes, idet man fra Thingets Side hidtil har viist en afsjort og alvorlig Modstand derimod, som tilsidst fik sin sikre og naturlige Form derved, at Bispetiendens Beløb blev opført paa Finantsloven under Benævnelsen „afskillige Indtægter“. I den foreliggende Finantslov finde vi ikke mere Bispetienden opført i